

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

σύμφωνα με το άρθρο 29 του περί της εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου Ν.127 (Ι)/2018, για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον από την κατασκευή και μεικτής τουριστικής ανάπτυξης «Salt Lake Resort & Spa» στο Δήμο Δρομολαξιάς – Μενεού, στην επαρχία Λάρνακας

Αρ. Φακ.: 2.10.011.015.002.001-(Αρχείο ΕΙΑ-284/2018)

Αρ. Πολεοδομικής Άδειας: ΛΑΡ/00008/2018

---

1. Εισαγωγή - Σκοπός του προτεινόμενου Έργου

Η Γνωμοδότηση αυτή είναι απόρροια της διαδικασίας αξιολόγησης Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) στα πλαίσια αίτησης για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας για κατασκευή μεικτής τουριστικής ανάπτυξης «Salt Lake Resort & Spa» στο Δήμο Δρομολαξιάς – Μενεού, στην επαρχία Λάρνακας.

2. Διαδικασία εξέτασης της ΜΕΕΠ

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου στις 21.3.2018, υποβλήθηκε Μελέτη Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) στο Τμήμα Περιβάλλοντος, από την εταιρεία «Vegetables Producers and Exporters Ltd», μέσω της Διευθύντριας του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

Ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμου 153(Ι)2003, κατατέθηκε Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης αφού μέρος της τουριστικής ανάπτυξης και μέρος των προτεινόμενων τεμαχίων του έργου εφάπτεται ή/και εμπίπτει εντός της προστατευόμενης περιοχής Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) και Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)-Αλυκές Λάρνακας. Η Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης εξετάστηκε στις 22.05.2019 και στις 3.02.2020.

Η Έκθεση της Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης ετοιμάστηκε από την Περιβαλλοντική Αρχή περί τα μέσα Ιουλίου 2020. Στην εν λόγω έκθεση συνοπτικά αναφέρεται ότι οι επιπτώσεις από τη κατασκευή και λειτουργία της προτεινόμενης ανάπτυξης, θα έχει σημαντικές αρνητικές μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στη Λίμνη Σορό και στη δομή και λειτουργία της, στους στόχους διατήρησης των αντικειμένων προστασίας της προστατευόμενης περιοχής, στη συνεκτικότητα και τη δομή και λειτουργία των οικοτόπων της ΕΖΔ και των ειδών και ενδιατημάτων της ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας» (CY6000002).

Με βάση τα πιο πάνω η θέση της Περιβαλλοντικής Αρχής είναι ότι δεν μπορεί να υλοποιηθεί το εν λόγω έργο και στην συνεδρίαση της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στις 28.7.2020, τα μέλη της Επιτροπής ενημερώθηκαν για τα συμπεράσματα της έκθεσης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης και δεν υπήρχε αντικείμενο ώστε να προχωρήσουν σε εξέταση της ΜΕΕΠ.

3. Χωροθέτηση και περιγραφή του έργου

Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται εντός των τεμαχίων με αρ.161, Φ/Σχ.50/39-40 και των τεμαχίων με αρ.171 και 172, Φ/Σχ.50/39, εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Δρομολαξιάς-Μενεού (Παράρτημα-II). Τα εν λόγω τεμάχια απέχουν 1450m βορειοδυτικά από τους οικιστικούς πυρήνες του Δήμου Δρομολαξιάς-Μενεού και έχουν συνολική έκταση περίπου 187.700 m².

Το τεμάχιο με αρ. 161 ανέρχεται σε 88.748 m² και μέρος της έκτασης (22.376 m²) εμπίπτει εντός των ορίων Περιοχής Προστασίας του Ευρωπαϊκού Δικτύου 'Natura 2000' 'Αλυκές Λάρνακας' (CY6000002), η οποία περιλαμβάνει τη Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) 'και την Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ). Το τεμάχιο με αρ. 172 ανέρχεται σε 23.831m² και μέρος της έκτασης (7832m²) εφάπτεται της προστατευόμενης περιοχής- του Δικτύου Natura 2000.

Τα προτεινόμενα τεμάχια χωροθετούνται 1300m νοτιοδυτικά του αεροδρομίου Λάρνακας, 850m νοτιοανατολικά από τουριστικές αναπτύξεις, χρήσεις αναψυχής (π.χ. εστιατόρια και μπαρ), οργανωμένη παραλία λουόμενων και άλλες συναφείς τουριστικές εξυπηρετήσεις και διευκολύνσεις. Σε απόσταση 160m βόρεια των προτεινόμενων τεμαχίων βρίσκεται το κοιμητήριο Δρομολαξιάς-Μενεού. Σε απόσταση 750m βόρεια των προτεινόμενων τεμαχίων, διέρχεται ο δρόμος Μενεού- Περβολιών, ενώ 840m νότια διέρχεται ο παραλιακός δρόμος Φάρου.

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης/χωροθέτησης της προτεινόμενης ανάπτυξης, μπορεί να χαρακτηριστεί ως πεδινή, στην οποία συναντώνται κυρίως εκτάσεις γεωργικής καλλιέργειας, και διάσπαρτα αραιή χαμηλή άγρια βλάστηση, θάμνοι και φρύγανα. Η πρόσβαση στα προτεινόμενα τεμάχια πραγματοποιείται από εγγεγραμμένο ασφαλτοστρωμένο δημόσιο δρόμο.

Η συνολική έκταση του προτεινόμενου έργου είναι περίπου 100.000 m² και θα περιλαμβάνει συνολικά 46 κατοικίες και ξενοδοχειακή μονάδα 5* δυναμικότητας 594 κλινών, τα οποία εφάπτονται στο δυτικό όριο του νότιου τμήματος των Αλυκών Λάρνακας. Συγκεκριμένα, το έργο περιλαμβάνει:

- ξενοδοχειακή μονάδα πέντε αστέρων (5*) που αποτελείται από υπόγειο χώρο, ισόγειο, μεσοπάτωμα και 2 ορόφους και χωροθετείται εντός του τεμαχίου με αριθμό 161. Η ξενοδοχειακή μονάδα έχει δυναμικότητα 295 δωματίων/594 κλινών και περιλαμβάνει χώρο υποδοχής, αίθουσες συναντήσεων και συνεδριάσεων, εστιατόρια, bar, κουζίνες, αποθήκες, γυμναστήριο, χώρο παιχνιδιών, πισίνες, γήπεδο τένις, γήπεδο τοξοβολίας, γήπεδο πολλαπλών χρήσεων, χώρο spa κλπ. Επίσης, περιλαμβάνει 279 χώρους στάθμευσης. Η πρόσβαση στην προτεινόμενη ξενοδοχειακή μονάδα χωροθετείται στη βορειοδυτική πλευρά του τεμαχίου και θα διέρχεται μέσα από την προστατευόμενη περιοχή μέσω προσωρινής προσπέλασης από τα τεμάχια 171 και 172 προς το τεμάχιο 161. Η προτεινόμενη διάβαση θα έχει πλάτος 8m και θα χρησιμοποιείται ως προσπέλαση για τη διέλευση πεζών και οχημάτων προς το τεμάχιο 161.
- 12 πολυτελείς κατοικίες τριών υπνοδωματίων, οι οποίες χωροθετούνται εντός του τεμαχίου με αριθμό 161 και η πρόσβαση σε αυτές θα γίνεται με τον ίδιο τρόπο που περιγράφεται για την προτεινόμενη ξενοδοχειακή μονάδα.

- συγκρότημα 34 κατοικιών τριών υπνοδωματίων, το οποίο χωροθετείται εντός των τεμαχίων 171 και 172 και περιλαμβάνει επίσης δημόσιο χώρο πρασίνου 2.338m², εσωτερικό οδικό δίκτυο 2.888m² καθώς και 6 χώρους στάθμευσης για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών του έργου.

Το προτεινόμενο έργο δεν εμπίπτει εντός των ορίων του Αποχετευτικού Συστήματος Λυμάτων Λάρνακας και ως εκ τούτου, τα αστικά απόβλητα από τη λειτουργία του έργου, καθώς και τα υγρά απόβλητα καθαρισμού υδατοδεξαμενών/πισίνων, θα συλλέγονται και θα διοχετεύονται σε στεγανοποιημένες δεξαμενές προσωρινής αποθήκευσης αποβλήτων. Το σύστημα διαχείρισης ομβρίων υδάτων περιλαμβάνει επεμβάσεις εντός του νοτιοδυτικού τμήματος της προστατευόμενης περιοχής με την τοποθέτηση βράχων στην έξοδο των οχετών και τη φύτευση καλαμιώνων για την απορρόφηση ρυπογόνων ουσιών που πιθανόν να μεταφέρονται με τα όμβρια ύδατα.

4. Κυριότερες αρνητικές επιπτώσεις στο Περιβάλλον, σύμφωνα με τα πορίσματα της Έκθεσης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης

Επιπτώσεις στη δομή και λειτουργία του οικοσυστήματος (υδρολογικές μεταβολές)

Με βάση την αξιολόγηση των υδρολογικών δεδομένων από το Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων διαπιστώθηκε ότι θα διαφοροποιηθεί όλο το υδρολογικό ισοζύγιο, αφού ποσοστό μεγαλύτερο από το 90% των εισροών στη λίμνη Σορός από τη λεκάνη απορροής, διέρχεται μέσα από τα τεμάχια του προτεινόμενου έργου. Συγκεκριμένα, μεγάλο μέρος των ροών διέρχονται μέσα από τα τεμάχια 171 και 172 του προτεινόμενου έργου και επιπλέον η επιχωμάτωση και ανύψωση του τεμαχίου 161, θα ανακόψει την πορεία των ροών που εισρέουν στη λίμνη και θα αλλάξει την πορεία των απορροών προς άλλες κατευθύνσεις.

Επιπρόσθετα, το προτεινόμενο έργο αναμένεται να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο οι ροές των ομβρίων υδάτων καταλήγουν στη λίμνη, (συγκεντρωμένη ροή με μεγάλη ταχύτητα, διάβρωση κλπ.) ενώ μέχρι σήμερα τα όμβρια ύδατα απλώνοντα στα τεμάχια και έρεαν απλωμένα επιφανειακά (sheet flow) προς τη λίμνη.

Σημαντική επίπτωση όλων των προαναφερθέντων είναι η διατάραξη των αβιοτικών παραγόντων (νερό) που διατηρούν την ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας 1150*, όπως είναι η αλατότητα και οι διακυμάνσεις της. Οι λίμνες των Αλυκών χαρακτηρίζονται από υψηλή αλατότητα και οι διακυμάνσεις της είναι ο σημαντικότερος παράγοντας για τη διατήρηση του κύκλου ζωής των ανόστρακων καρκινοειδών *Artemia salina* και *Phallocryptus spinosa*, τα οποία αποτελούν τροφή των φλαμίνγκο. Ειδικότερα, οι διακυμάνσεις της αλατότητας του νερού της λίμνης είναι αναγκαίες για τους βιολογικούς μηχανισμούς της αναπαραγωγής και της επιβίωσης των ανόστρακων, αλλά και όλου του οικοσυστήματος των Αλυκών. Η αλατότητα εξαρτάται και ρυθμίζεται από την εισροή σημαντικής ποσότητας γλυκού νερού στη λίμνη και χωρίς το νερό αυτό η αλατότητα δεν μπορεί να μειωθεί σημαντικά για να επιτρέψει την εκκόλαψη των κύστεων των ανόστρακων.

Επομένως, η διατάραξη των εισροών (ποσότητα και ποιότητα νερού) στη λίμνη θα επηρεάσει αρνητικά την ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας 1150* και κατ' επέκταση το σύνολο των ειδών και οικοτόπων της προστατευόμενης περιοχής.

Ρύπανση της λίμνης Σορό

Η προτεινόμενη ανάπτυξη δεν εμπίπτει εντός των ορίων του αποχετευτικού συστήματος Λάρνακας και το έργο δεν θα συνδεθεί με το αποχετευτικό σύστημα, ενώ περιλαμβάνει μεγάλες αδιαπέραστες επιφάνειες (π.χ. μεγάλο χώρο στάθμευσης), των οποίων η έκπλυση από τα όμβρια ύδατα μπορεί να παρασύρει βαρέα μέταλλα και άλλες ρυπογόνες χημικές

ουσίες στη λίμνη Σορό, υποβαθμίζοντας την ποιότητα των υδάτων και θέτοντας σε κίνδυνο το ευαίσθητο αυτό οικοσύστημα.

Επιπρόσθετα, η χρήση βιοκτόνων, φυτοπροστατευτικών προϊόντων και λιπασμάτων κατά τη λειτουργία της προτεινόμενης ανάπτυξης, δύναται να επιφέρει διατάραξη στο οικοσύστημα και υποβάθμιση της ποιότητας των υδάτων της λίμνης με αρνητικές επιπτώσεις στο σύνολο των ειδών και οικοτόπων της προστατευόμενης περιοχής, συμπεριλαμβανομένου και ειδών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ που είναι ευαίσθητα στην ποιότητα των υδάτων. Η υλοποίηση του προτεινόμενου έργου στην περιοχή γύρω από τη λίμνη Σορός εκτιμάται ότι θα οξύνει το πρόβλημα με τη διαχείριση των χειρονόμων και κουνουπιών αφού η συγκέντρωση γλυκού νερού μπορεί να αποτελέσει εστία ανάπτυξης προνυμφών.

Η χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων για τους χώρους πρασίνου, καθώς και σκευασμάτων για την αντιμετώπιση έξαρσης πληθυσμών κουνουπιών και χειρονόμων αναπόφευκτα θα επηρεάσει την ποιότητα των νερών που θα εκρέει στην λίμνη και θα επηρεάσουν δυσμενώς την ισορροπία του οικοσυστήματος (οικότοποι και είδη).

Όχληση από Θόρυβο και Φωτορύπανση

Σημαντικές επιπτώσεις θα προκύψουν από την έκλυση θορύβου και του έντονου φωτισμού στα ευαίσθητα είδη πανίδας και κυρίως πτηνοπανίδας, συμπεριλαμβανομένων και ειδών χαρακτηρισμού κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας. Με την υλοποίηση του έργου αναμένεται απότομη αύξηση ανθρώπινης παρουσίας και διακίνησης οχημάτων σε μια περιοχή στην οποία η κύρια χρήση σήμερα είναι γεωργική.

Ο φωτισμός, ο θόρυβος, η αύξηση του κυκλοφοριακού φόρτου στο οδικό δίκτυο, καθώς και η αύξηση της ανθρώπινης παρουσίας περιμετρικά και εντός της προστατευόμενης περιοχής (λόγω της διέλευσης της προσωρινής διάβασης προς το προτεινόμενο έργο, μέσα από την προστατευόμενη περιοχή) θα προκαλέσουν σημαντικές οχλήσεις στα είδη που διαβιούν και χρησιμοποιούν την περιοχή.

Τα επίπεδα θορύβου κατά την διάρκεια κατασκευής θα είναι υψηλά (κυριότερες πηγές και εστίες θορύβου, κατά την κατασκευή του έργου, αποτελούν η λειτουργία μηχανικού εξοπλισμού κατασκευής, οι διακινήσεις οχημάτων εργαζομένων εργοταξίου και φορτηγών οχημάτων μεταφοράς οικοδομικών υλικών, η εκτέλεση χωματοουργικών εργασιών, εκσκαφές/επιχωματώσεις, διάφορες άλλες εργασίες κατασκευής, καθώς και η αυξημένη ανθρώπινη δραστηριότητα στην άμεση και ευρύτερη περιοχή) και αναμένονται επιπτώσεις στην άγρια πανίδα, όπως για παράδειγμα απομάκρυνση τους από τις προτιμώμενες ζώνες διατροφής και αναπαραγωγής.

Αυτό αναπόφευκτα θα οδηγήσει στον εκτοπισμό των ευαίσθητων σε όχληση ειδών, τόσο κατά την περίοδο των κατασκευαστικών εργασιών, όσο και κατά την λειτουργία του έργου. Κατά την φάση λειτουργίας τα αυξημένα επίπεδα θορύβου (πηγές και εστίες εκπομπών θορύβου, κατά τη λειτουργία του έργου, αποτελούν οι διακινήσεις φορτηγών οχημάτων συλλογής και μεταφοράς αποβλήτων, διακινήσεις οχημάτων χρηστών/οικείων στην προτεινόμενη ανάπτυξη, λειτουργία του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, αθλητικές, ψυχαγωγικές δραστηριότητες, εκδηλώσεις, κ.α.), καθώς και τα αυξημένα επίπεδα φωτισμού και η αυξημένη ανθρώπινη παρουσία θα αναγκάσουν σε εκτοπισμό ευαίσθητα είδη και σε πιθανή μετακίνηση τους σε άλλες γειτνιάζουσες περιοχές με τα ίδια χαρακτηριστικά.

Η αναζήτηση άλλων περιοχών θεωρείται δύσκολη, αφού με την κατασκευή και λειτουργία του έργου, δεν θα υπάρχουν πλέον κατάλληλοι και διαθέσιμοι βιότοποι αυτής της μορφής, δίπλα από τη λίμνη Σορός, λόγω και του γεγονότος ότι μεγάλο μέρος της υπόλοιπης ευρύτερης περιοχής έχει ήδη καταληφθεί από φωτοβολταϊκά πάρκα (περίπου 225.000 m²) ή / και άλλες οικιστικές/τουριστικές αναπτύξεις. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η υπό μελέτη περιοχή αποτελεί χώρο παρουσίας μεγάλου αριθμού ατόμων των ειδών χαρακτηρισμού και άλλων ειδών

πτηνοπανίδας της περιοχής ΖΕΠ τα οποία χρησιμοποιούν την περιοχή για σκοπούς τροφοληψίας, ξεκούρασης κατά την μετανάστευση, αλλά και για φωλεοποίηση. Οι αυξημένες οχλήσεις στην περιοχή θα έχουν ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση αυτών των ειδών με σαφείς αρνητικές επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης της ΖΕΠ, λόγω μείωσης των πληθυσμών των ειδών χαρακτηρισμού. Πολλά από τα είδη χαρακτηρισμού καθώς και τα είδη της ομάδας καθορισμού των αποδημητικών/διαχειμάζοντων πτηνών της ΖΕΠ είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα στην ανθρώπινη όχληση (π.χ. *Charadrius alexandrinus*, *Himantopus himantopus*).

Συσσωρευτικές Επιπτώσεις

Οι Αλυκές Λάρνακας περιβάλλονται από τον αστικό κλοιό της πόλης της Λάρνακας και του Δήμου Δρομολαξιάς - Μενεού. Υφιστάμενα έργα όπως το αεροδρόμιο (παλαιό και νέο) και όλων των συνοδευτικών υποδομών του (δρόμοι κλπ), οικιστική και τουριστική ανάπτυξη (περιλαμβανομένου και στρατοπέδου), εγκαταστάσεις αποχετευτικού συστήματος και αφαλάτωσης καθώς και φωτοβολταϊκά πάρκα, ασκούν μεγάλη πίεση και απειλή για τις Αλυκές Λάρνακας.

Όπως έχει ήδη προαναφερθεί οι Αλυκές αποτελούν μέρος μιας ενιαίας λίμνης (υγρότοπος), η οποία λόγω των υποδομών έχει κατακερματιστεί σε αριθμό λιμνών. Οι υγρότοποι αποτελούν ευαίσθητα οικοσυστήματα και η περαιτέρω αλλαγή χρήσης γης (εκσκαφές, επιχωματώσεις, σφράγισμα εδάφους, οικιστική και τουριστική ανάπτυξη) αποτελεί μια από τις κύριες απειλές λόγω του επηρεασμού του οικοσυστήματος και της δομής και λειτουργίας του, της συρρίκνωσής του, της αλλαγής του υδατικού ισοζυγίου και της απώλειας οικοτόπων και ειδών.

Οι υφιστάμενες αναπτύξεις σε συνδυασμό με τις προτεινόμενες, θα επηρεάσουν τη βιοποικιλότητα του οικοσυστήματος (οικότοποι και είδη) και ιδιαίτερα της πτηνοπανίδας της ευρύτερης περιοχής των Αλυκών, μέσω των μεταβολών στις τοπικές υδρολογικές παραμέτρους (υδατικό ισοζύγιο, ποιότητα/ποσότητα υδάτων στην Αλυκή), καθώς και της περαιτέρω κατάληψης εδάφους/αλλαγής χρήσης γης.

Εκτιμάται ότι οι νέες τουριστικές και οικιστικές αναπτύξεις, σε συνδυασμό με τα έργα υποδομών που απαιτούνται, θα διαταράξουν την οικολογική ισορροπία της ευαίσθητης περιοχής και θα αλλάξουν ριζικά τη δυναμική του τοπίου, από αγροτικό σε οικιστικό.

Το προτεινόμενο έργο εκτιμάται ότι θα έχει σημαντικές συσσωρευτικές επιπτώσεις για ολόκληρη την περιοχή, όπως για παράδειγμα περαιτέρω κατάληψη/απώλεια ενδιαιτημάτων της πτηνοπανίδας, αύξηση της σφράγισης εδάφους και της αλλαγής χρήσης γης και μείωση απορροφητικότητας του εδάφους.

Ο συνδυασμός του έργου με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάρκων βόρεια της λίμνης θα επιφέρει επιπρόσθετες συσσωρευτικές επιπτώσεις και μεταβολές στις ροές των υδάτων προς τη λίμνη Σορό. Στην ευρύτερη περιοχή έχουν αδειοδοτηθεί/κατασκευαστεί τέσσερα φωτοβολταϊκά πάρκα σε τεμάχια που καλύπτονταν από γεωργικές εκτάσεις. Τα πάρκα αυτά καλύπτουν συνολικά έκταση περίπου 225.000 m² και έχουν ελάχιστη απόσταση περίπου 40 μέτρα από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής. Ως εκ τούτου, η συνολική απώλεια ενδιαιτημάτων πανίδας και ιδιαίτερα πτηνοπανίδας από την εκχέρωση και κατάληψη γεωργικών εκτάσεων είναι συσσωρευτικά πολύ μεγάλη (225.000 m² από τα φωτοβολταϊκά πάρκα και 100.000 m² από το υπό εξέταση έργο) και αναμένονται σημαντικές αρνητικές μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα είδη πτηνοπανίδας, συμπεριλαμβανομένου και ειδών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας καθώς και άλλων ειδών που φωλιάζουν και περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/3Κ.

5. Πορίσματα-Συμπεράσματα Έκθεσης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ και ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας», στα αντικείμενα προστασίας της (οικότοποι και είδη άγριας ζωής), στους στόχους διατήρησής της (ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης) καθώς και στα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη: (α) τη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000, (β) τα Διαχειριστικά Σχέδια της περιοχής Natura 2000 που έχουν εκπονηθεί για την υπό αναφορά περιοχή, (γ) τη σχετική νομοθεσία και τα στοιχεία και (δ) τις ίδιες επιστημονικές γνώσεις των ειδικών της Ad hoc Επιτροπής. Μετά την αξιολόγηση όλων των δεδομένων για την προστατευόμενη περιοχή, διαπιστώνεται ότι η κατασκευή και λειτουργία της προτεινόμενης ανάπτυξης, θα έχει σημαντικές αρνητικές μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στη Λίμνη Σορός και στη δομή και λειτουργία της, στους στόχους διατήρησης των αντικειμένων προστασίας της προστατευόμενης περιοχής, στη συνεκτικότητα και τη δομή και λειτουργία των οικοτόπων της ΕΖΔ και των ειδών και ενδιαιτημάτων της ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας» (CY6000002). Επισυνάπτεται, ως **Παράρτημα-Ι**, η Έκθεση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη τα συμπεράσματα της Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (Παράρτημα Ι), τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα του χώρου.

Μετά την αξιολόγηση όλων των δεδομένων για την προστατευόμενη περιοχή, διαπιστώνεται ότι η κατασκευή και λειτουργία της προτεινόμενης ανάπτυξης, θα έχει σημαντικές αρνητικές μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στη Λίμνη Σορός και στη δομή και λειτουργία της, στους στόχους διατήρησης των αντικειμένων προστασίας της προστατευόμενης περιοχής, στη συνεκτικότητα και τη δομή και λειτουργία των οικοτόπων της ΕΖΔ και των ειδών και ενδιαιτημάτων της ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας» (CY6000002).

Με βάση τα πιο πάνω, η Περιβαλλοντική Αρχή θεωρεί ότι εφόσον τα συμπεράσματα της έκθεσης της Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης είναι αρνητικά και δεν συστήνουν την κατασκευή του προτεινόμενου έργου, δεν υπάρχει αντικείμενο ώστε να αξιολογηθούν και επιπρόσθετες επιπτώσεις που πιθανόν να προκύψουν από την αξιολόγηση της μελέτης ΜΕΕΠ και δε συνηγορεί στην υλοποίηση του έργου.

Κώστας Χατζηπαναγιώτου
Διευθυντής Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
1 Σεπτεμβρίου 2020

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - I

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΜΗΜΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΕΚΘΕΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 153(Ι)/2003
ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ**

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΕΙΚΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ «SALT
LAKE RESORT & SPA» ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΔΡΟΜΟΛΑΞΙΑΣ – ΜΕΝΕΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ
ΛΑΡΝΑΚΑΣ**

**ΕΙΔΙΚΗ ΖΩΝΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ: «ΑΛΥΚΕΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ»
(CY6000002)**

Αρ. Φακ. 02.15.003.001 και 02.15.004.053.001

Η Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000, Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) και Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) – Αλυκές Λάρνακας εξετάστηκε στις 22.05.2019 και στις 03.02.2020. Το προτεινόμενο έργο αφορά την κατασκευή και λειτουργία μεικτής τουριστικής ανάπτυξης, που περιλαμβάνει συγκρότημα κατοικιών και ξενοδοχειακή μονάδα, η οποία εφάπτεται της προστατευόμενης περιοχής, ενώ μέρος των τεμαχίων εμπίπτουν στην προστατευόμενη περιοχή. Στην εξέταση της μελέτης έλαβαν μέρος τα μέλη με εξειδικευμένες γνώσεις της Ad hoc Επιτροπής που είναι εκπρόσωποι των Τμημάτων Περιβάλλοντος και Δασών, της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΟΚ) και του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cyprica) καθώς και εκπρόσωπος του Τμήματος Αναπτύξεων Υδάτων (ΤΑΥ), λόγω εξειδίκευσης.

1. Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση

Το έργο (ΛΑΡ/00008/2018) αφορά την ανέγερση και λειτουργία μεικτής τουριστικής ανάπτυξης με την ονομασία "SALT LAKE RESORT & SPA" στο Δήμο Δρομολαξιά - Μενεού της επαρχίας Λάρνακας. Τα υπό ανάπτυξη τεμάχια είναι το 161, Φ/Σχ.50/39-40 και τα 171 και 172, Φ/Σχ.50/39, εντός των Διοικητικών Ορίων του Δήμου Δρομολαξιάς-Μενεού, της Επαρχίας Λάρνακας και έχουν συνολική έκταση περίπου 187.700 m². Η συνολική έκταση του προτεινόμενου έργου είναι περίπου 100.000 m² και θα περιλαμβάνει συνολικά 46 κατοικίες και ξενοδοχειακή μονάδα 5* δυναμικότητας 594 κλινών, τα οποία εφάπτονται στο δυτικό όριο του νότιου τμήματος των Αλυκών Λάρνακας. Συγκεκριμένα, το έργο περιλαμβάνει:

- ξενοδοχειακή μονάδα πέντε αστέρων (5*) που αποτελείται από υπόγειο χώρο, ισόγειο, μεσοπάτωμα και 2 ορόφους και χωροθετείται εντός του τεμαχίου με αριθμό 161. Η ξενοδοχειακή μονάδα έχει δυναμικότητα 295 δωματίων/594 κλινών και περιλαμβάνει χώρο υποδοχής, αίθουσες συναντήσεων και συνεδριάσεων, εστιατόρια, bar, κουζίνες, αποθήκες, γυμναστήριο, χώρο παιχνιδιών, πισίνες, γήπεδο τένις, γήπεδο τοξοβολίας, γήπεδο πολλαπλών χρήσεων, χώρο spa κλπ. Επίσης, περιλαμβάνει 279 χώρους στάθμευσης. Η πρόσβαση στην προτεινόμενη ξενοδοχειακή μονάδα χωροθετείται στη βορειοδυτική πλευρά του τεμαχίου και θα διέρχεται μέσα από την προστατευόμενη περιοχή μέσω προσωρινής προσπέλασης

από τα τεμάχια 171 και 172 προς το τεμάχιο 161. Η προτεινόμενη διάβαση θα έχει πλάτος 8 μέτρα και θα χρησιμοποιείται ως προσπέλαση για τη διέλευση πεζών και οχημάτων προς το τεμάχιο 161.

- 12 πολυτελείς κατοικίες τριών υπνοδωματίων, οι οποίες χωροθετούνται εντός του τεμαχίου με αριθμό 161 και η πρόσβαση σε αυτές θα γίνεται με τον ίδιο τρόπο που περιγράφεται για την προτεινόμενη ξενοδοχειακή μονάδα.
- συγκρότημα 34 κατοικιών τριών υπνοδωματίων, το οποίο χωροθετείται εντός των τεμαχίων 171 και 172 και περιλαμβάνει επίσης δημόσιο χώρο πρασίνου 2.338 m², εσωτερικό οδικό δίκτυο 2.888 m², καθώς και 6 χώρους στάθμευσης για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών του έργου.

Το προτεινόμενο έργο δεν εμπίπτει εντός των ορίων του Αποχετευτικού Συστήματος Λυμάτων Λάρνακας και ως εκ τούτου, τα αστικά απόβλητα από τη λειτουργία του έργου, καθώς και τα υγρά απόβλητα καθαρισμού υδατοδεξαμενών/πισίνων, θα συλλέγονται και θα διοχετεύονται σε στεγανοποιημένες δεξαμενές προσωρινής αποθήκευσης αποβλήτων. Το σύστημα διαχείρισης ομβρίων υδάτων περιλαμβάνει επεμβάσεις εντός του νοτιοδυτικού τμήματος της προστατευόμενης περιοχής με την τοποθέτηση βράχων στην έξοδο των οχετών και τη φύτευση καλαμιώνων για την απορρόφηση ρυπογόνων ουσιών που πιθανόν να μεταφέρονται με τα όμβρια ύδατα.

2. Χαρακτηριστικά των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και της περιοχής μελέτης

2.1 Χαρακτηριστικά της περιοχής Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) «Αλυκές Λάρνακας»

Η προστατευόμενη περιοχή «Αλυκές Λάρνακας» καθορίστηκε ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) λόγω της παρουσίας σημαντικών τύπων οικοτόπων οι οποίοι περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ. Η περιοχή των Αλυκών είναι ένα σύμπλεγμα βιοτόπων και αποτελείται από τέσσερις κύριες λίμνες, την Αλυκή (Μεγάλη Λίμνη), τη λίμνη του Αεροδρομίου (Μικρή Λίμνη), την Ορφανή και τη λίμνη Σορό, οι οποίες αποτελούσαν μια μεγάλη λίμνη, που κατακερματίστηκε λόγω των υποδομών (αεροδρόμιο, δρόμοι και γεωργία), ενώ παραλιακά στα ανατολικά της Ορφανής υπάρχει και η λίμνη Σπύρος. Οι λίμνες αυτές είναι μοναδικές στο είδος τους για την Κύπρο. Οι λίμνες αποτελούν τον οικοτόπο προτεραιότητας 1150* λιμνοθάλασσα. Η απομόνωση του οικοσυστήματος των Αλυκών από τη θάλασσα είχε ως αποτέλεσμα να μην εισέρχεται απευθείας θαλασσινό νερό για την πλήρωσή τους, με συνέπεια να ξηραίνονται πλήρως το καλοκαίρι και η πλήρωσή τους με νερό να γίνεται μόνο κατά τη χειμερινή και εαρινή περίοδο. Το υδατικό ισοζύγιο των Αλυκών εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τις βροχοπτώσεις. Οι λίμνες (λεκάνες των Αλυκών) αποτελούν το χαμηλότερο σημείο της ευρύτερης περιοχής και για το λόγο αυτό δέχονται απορροές από τις γύρω περιοχές και τροφοδοτούνται από τις βροχοπτώσεις οι οποίες είτε απορρέουν από την ευρύτερη περιοχή είτε καταλήγουν στις Αλυκές μέσω των χειμάρρων που εισρέουν σε αυτές. Στο οικοσύστημα των Αλυκών απαντούν τρία βασικά είδη καθοριστικής σημασίας (keystone species) για τη διατήρηση της ισορροπίας της τροφικής αλυσίδας. Αυτά είναι το φυτοπλαγκτονικό είδος *Dunaniella salina* που βρίσκεται στη βάση της τροφικής αλυσίδας και τα δύο ζωοπλαγκτονικά είδη ανοστράκων, το *Artemia salina* και το *Phallosocryptus spinosa*. Η αλατότητα στο σύμπλεγμα των Αλυκών είναι υψηλή και οι διακυμάνσεις της είναι ο σημαντικότερος παράγοντας για τη διατήρηση του κύκλου ζωής των ανοστράκων καρκινοειδών που αποτελούν τροφή των φλαμίνγκο. Συγκεκριμένα, με την εισροή σημαντικών ποσοτήτων γλυκού νερού, μειώνεται η αλατότητα επιτρέποντας την εκκόλαψη των κύστεων των ανοστράκων και τη συνέχιση του κύκλου ζωής τους στις Αλυκές. Οι τύποι φυσικών οικοτόπων της προστατευόμενης περιοχής περιλαμβάνουν επίσης: μονοετή βλάστηση της παλιρροιακής ζώνης (1210), πρόσκοπες, μονοετείς κοινότητες σε λασπώδεις και αμμώδεις ζώνες (1310), μεσογειακά αλοφυτικά λιβάδια (*Juncetalia maritimi*), μεσογειακές και θερμο-ατλαντικές αλόφιλες λόχμες (1420 - *Arthrocnemetalia fruticosi*), πρωτογενείς κινούμενες θίνες (2110), φρύγανα με *Sarcopoterium spinosum* (5420 - Cisto-

Micromerietea), ξηροφυτικούς λειμώνες της Μεσογείου με αγρωστώδη και μονοετή (6220* - Thero-Brachypodietea) και παραποτάμιους θαμνώνες (92D0 – NerioTamaricetea). Στις Αλυκές Λάρνακας έχουν καταγραφεί συνολικά οκτώ σημαντικά είδη χλωρίδας, τα οποία έχουν αξιολογηθεί στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου και ανήκουν σε κατηγορία κινδύνου. Αυτά είναι: *Ophrys kotschyi* (VU), *Carchys scabra* (EN), *Crypsis factorovskyi* (VU), *Erodium crassifolium* (VU), *Filago mareotica* (VU), *Galium divaricatum* (VU), *Limonium mucronulatum* (CR, τοπικό ενδημικό), *Suaeda aegyptiaca* (EN). Η πανίδα της περιοχής περιλαμβάνει 12 είδη ερπετών και αμφιβίων ενώ υπάρχουν καταγραφές, πλησίον ή εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής, δύο ειδών νυχτερίδων. Οι στόχοι διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής περιλαμβάνουν: διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης διατήρησης όλων των τύπων φυσικών οικοτόπων που παρατηρούνται στην περιοχή, διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης του υδατικού ισοζυγίου και υγροτοπικού οικοσυστήματος και της ποιότητας του νερού, διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του είδους *Ophrys kotschyi και άλλων ειδών χλωρίδας (ενδημικά και σπάνια). Επιπρόσθετα, ειδικό διαχειριστικό στόχο αποτελεί και η βελτίωση/αναβάθμιση και αποκατάσταση της τρέχουσας κατάστασης των οικοτόπων που βρίσκονται σε μη ικανοποιητική-ανεπαρκή ή και κακή κατάσταση διατήρησης, καθώς και η διατήρηση της συνεκτικότητας της περιοχής του Δικτύου.

2.2. Χαρακτηριστικά της περιοχής Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Αλυκές Λάρνακας»

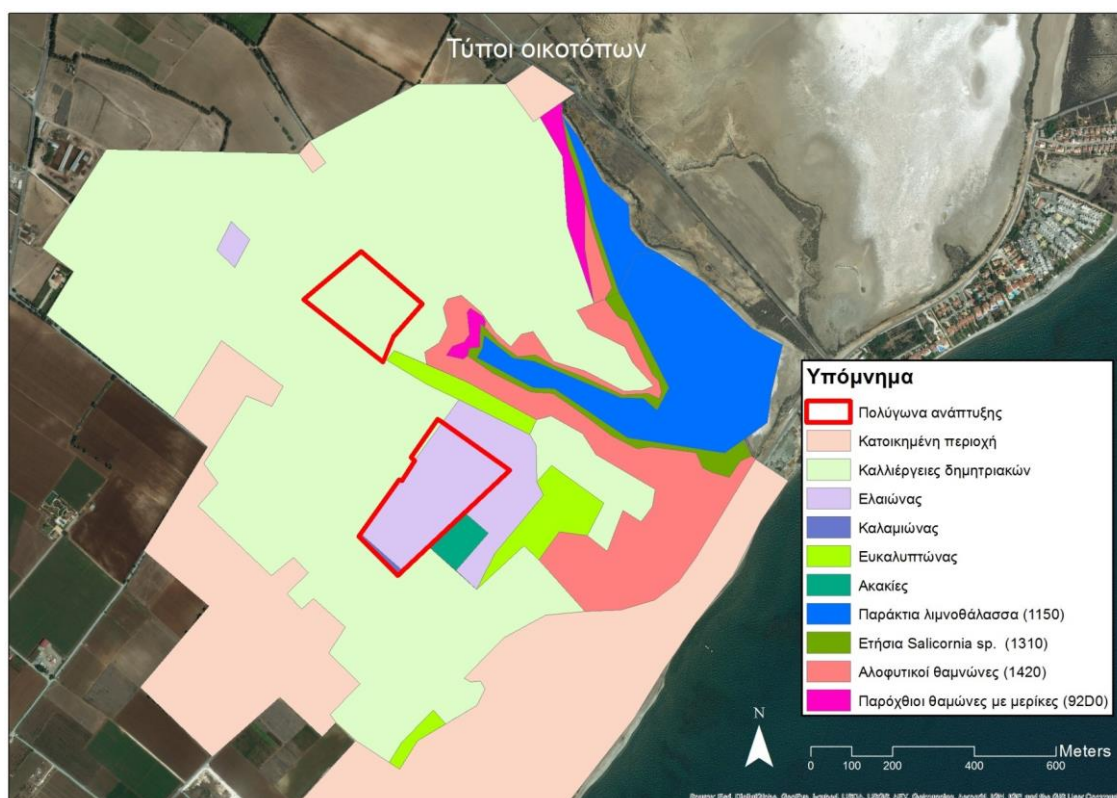
Οι Αλυκές Λάρνακας αποτελούν έναν από τους λίγους και σημαντικότερους υγρότοπους της Κύπρου και έχουν χαρακτηριστεί ως Υγρότοπος Διεθνούς Σημασίας (Σύμβαση Ramsar για την προστασία των υγροτόπων). Είναι μοναδικές στο είδος τους για την Κύπρο. Συνολικά στις Αλυκές έχουν καταγραφεί 228 είδη πτηνών, από τα οποία 42 φωλιάζουν στην περιοχή. Η περιοχή καθορίστηκε ως ΖΕΠ για τέσσερα είδη του Παραρτήματος I της Οδηγίας για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/EK) που αναπαράγονται στην περιοχή σε σημαντικούς αριθμούς, για εννέα είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα στη ΖΕΠ και για την ομάδα των αποδημητικών/διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών. Τα είδη καθορισμού που φωλιάζουν στη ΖΕΠ είναι: *Charadrius alexandrinus* (ναοπλουμίδι), *Himantopus himantopus* (καλαμοκαννάς), *Vanellus spinosus* (πελλοκατερίνα) και *Melanocorypha calandra* (μαυροτράσιηλος). Τα εννέα είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα στη ΖΕΠ είναι: *Phoenicopus ruber* (φλαμίνγκο, στην αποδημία και το χειμώνα), *Grus grus* (γερανός, στην αποδημία), *Grus virgo* (νυφογερανός, στην αποδημία), *Oxyura leucocephala* (κεφαλόπαπια, το χειμώνα), *Numenius arquata* (νερομπεκάτσα, στην αποδημία και το χειμώνα), *Egretta garzetta* (χιονάτη, στην αποδημία), *Charadrius alexandrinus* (ναοπλουμίδι, στην αποδημία και το χειμώνα), *Glaucopis pratensis* (νεροχελιδόνο, στην αποδημία), και *Tadorna tadorna* (αλάουρτος, το χειμώνα). Η ομάδα καθορισμού των αποδημητικών/διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών αποτελείται από ένα μεγάλο αριθμό ειδών. Στο σύνολο τους τα υδρόβια αυτά ξεπερνούν τακτικά τις 10.000 και κατά την αποδημία ή/και τον χειμώνα, μπορεί να φτάσουν μέχρι τις 20.000 άτομα (π.χ. Φλαμίνγκο). Οι στόχοι διατήρησης της ΖΕΠ περιλαμβάνουν τη διατήρησή της σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης μέσω της κατάλληλης προστασίας και διαχείρισης των ενδιατημάτων των ειδών χαρακτηρισμού που φωλιάζουν σε αυτή, τη διατήρηση της παρουσίας των αποδημητικών/διαχειμαζόντων υδρόβιων ειδών χαρακτηρισμού, τη διατήρηση της παρουσίας των άλλων φωλεάζοντων πληθυσμών των ειδών που ανήκουν ή όχι στο Παράρτημα I: *Burninus oedicnemus* (τρουλλουριά), *Sterna hirundo* (θαλασσογλάρονο), *Sternula albifrons* (γλαρόνι), *Coracias garrulus* (κράγκα), *Oenanthe cyriaca* (σκαλιφούρτα) και *Sylvia melanothorax* (τρουπομάζης).

2.3. Χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης

Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνει τα τεμάχια του προτεινόμενου έργου καθώς και την άμεσα γειτνιάζουσα περιοχή (Εικόνα 1, από Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης). Τα τεμάχια στα οποία σχεδιάζεται η ανέγερση του έργου περιλαμβάνουν καλλιεργήσιμη γη με ελιές και

δημητριακά ενώ στη γεινιάζουσα περιοχή εντοπίζονται φωτοβολταϊκά πάρκα, καλλιέργειες, καλαμιώνες, φυτείες ακακίας, φυτείες ευκαλύπτου, αλοφυτική βλάστηση και η λίμνη Σορός. Η λίμνη Σορός έχει έκταση περίπου 400.000 m² (40 ha), η οποία αποτελεί οικότοπο προτεραιότητας (1150*), βρίσκεται 0,18 μέτρα κάτω από το μέσο επίπεδο της θάλασσας και αποτελεί μέρος μιας κατακερματισμένης λιμνοθάλασσας (Μεγάλη Λίμνη-Τεκκέ, Σορός, Ορφανή και Λίμνη Αεροδρομίου) που διαχωρίστηκε σε τέσσερις μικρότερες λίμνες. Η λίμνη Σορός διαχωρίζεται από τις υπόλοιπες λίμνες της προστατευόμενης περιοχής με τον δρόμο που συνδέει την κοινότητα Μενεού με την παραλία του Κιτίου. Επίσης, το νοτιοδυτικό τμήμα της προστατευόμενης περιοχής, με το οποίο εφάπτεται το προτεινόμενο έργο, περιλαμβάνει εκτάσεις φυσικής βλάστησης και συγκεκριμένα τον οικότοπο πρόσκοπες, μονοετείς κοινότητες σε λασπώδεις και αμμώδεις ζώνες (1310), τους οικότοπους με πρόσκοπες μονοετείς κοινότητες με *Salicornia* και άλλα είδη λασπωδών και αμμωδών ζωνών (1310), Μεσογειακές και θερμο-ατλαντικές αλόφιλες λόχμες (1420) και παραποτάμιους θαμνώνες *NerioTamaricetea* (92D0), καθώς επίσης φυτεύσεις και καλλιέργειες. Καταγράφονται επίσης, σημαντικοί αριθμοί ειδών πτηνοπανίδας που περιλαμβάνουν είδη χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής που φωλιάζουν ή διαχειμάζουν, είδη από την ομάδα καθορισμού των αποδημητικών/διαχειμάζοντων υδρόβιων πτηνών, καθώς και άλλα είδη που φωλιάζουν και περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I της Οδηγίας για τα Άγρια Πτηνά, 2009/147/3Κ (π.χ. *Burninus oedicnemus* - τρουλλουριά, *Coracias garrulus* - κράγκα).

Εικόνα 1 Περιοχή μελέτης και τύποι οικοτόπων (από Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης)

3. Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 (ΕΖΔ και ΖΕΠ) Αλυκές Λάρνακας

Πιθανή προώθηση του προτεινόμενου έργου θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον υγρότοπο, στη δομή και λειτουργία του, στη συνεκτικότητα καθώς και στο καθεστώς διατήρησης των οικοτόπων και ειδών που απαντούν στην προστατευόμενη περιοχή. Πιο

κάτω περιγράφονται αναλυτικά οι σημαντικότερες επιπτώσεις από την προώθηση και υλοποίηση του έργου, στο όλο οικοσύστημα της περιοχής των Αλυκών.

3.1 Επιπτώσεις στη δομή και λειτουργία του οικοσυστήματος (υδρολογικές μεταβολές)

Σύμφωνα με τα υδρολογικά δεδομένα (από το ΤΑΥ), ποσοστό μεγαλύτερο από το 90% των εισροών στη λίμνη Σορός από τη λεκάνη απορροής, διέρχεται μέσα από τα τεμάχια του προτεινόμενου έργου. Μεγάλο μέρος των ροών διέρχονται μέσα από τα τεμάχια 171 και 172 του προτεινόμενου έργου. Όσον αφορά το τεμάχιο 161, η επιχωμάτωση και ανύψωση του τεμαχίου θα ανακόψει την πορεία των ροών που εισρέουν στη λίμνη και θα αλλάξει την πορεία των απορροών προς άλλες κατευθύνσεις. Επιπρόσθετα, το προτεινόμενο έργο αναμένεται να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο οι ροές καταλήγουν στη λίμνη (συγκεντρωμένη ροή με μεγάλη ταχύτητα, διάβρωση κλπ.) ενώ μέχρι σήμερα άπλωνε στα χωράφια και έρεε απλωμένη επιφανειακά (sheet flow) προς τη λίμνη. Δηλαδή, θα διαφοροποιηθεί όλο το υδρολογικό ισοζύγιο. Τα πιο πάνω πάνω θα επιφέρουν διατάραξη των αβιοτικών παραγόντων (νερό) που διατηρούν την ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας 1150*, όπως είναι η αλατότητα και οι διακυμάνσεις της. Οι λίμνες των Αλυκών χαρακτηρίζονται από υψηλή αλατότητα και οι διακυμάνσεις της είναι ο σημαντικότερος παράγοντας για τη διατήρηση του κύκλου ζωής των ανόστρακων καρκινοειδών *Artemia salina* και *Phallocryptus spinosa*, τα οποία αποτελούν τροφή των φλαμίνγκο. Ειδικότερα, οι διακυμάνσεις της αλατότητας του νερού της λίμνης είναι αναγκαίες για τους βιολογικούς μηχανισμούς της αναπαραγωγής και της επιβίωσης των ανόστρακων, αλλά και όλου του οικοσυστήματος των Αλυκών. Η αλατότητα εξαρτάται και ρυθμίζεται από την εισροή σημαντικής ποσότητας γλυκού νερού στη λίμνη και χωρίς το νερό αυτό η αλατότητα δεν μπορεί να μειωθεί σημαντικά για να επιτρέψει την εκκόλαψη των κύστεων των ανόστρακων. Επομένως, η διατάραξη των εισροών (ποσότητα και ποιότητα νερού) στη λίμνη θα επηρεάσει αρνητικά την ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας 1150* και κατ'επέκταση το σύνολο των ειδών και οικοτόπων της προστατευόμενης περιοχής. Επιπρόσθετα, υπάρχει ο κίνδυνος ρύπανσης της λίμνης καθώς η προτεινόμενη ανάπτυξη περιλαμβάνει μεγάλες αδιαπέραστες επιφάνειες (π.χ. μεγάλο χώρο στάθμευσης), των οποίων η έκπλυση από τα όμβρια ύδατα μπορεί να παρασύρει βαρέα μέταλλα στη λίμνη Σορό, υποβαθμίζοντας την ποιότητα των υδάτων και θέτοντας σε κίνδυνο το ευαίσθητο αυτό οικοσύστημα.

3.2 Κατάληψη γης / Εκχέρωση, σφράγιση εδάφους και απώλεια ενδιαιτημάτων πανίδας και κυρίως πτηνοπανίδας

Η περιοχή του προτεινόμενου έργου, εφάπτεται με το νοτιοδυτικό όριο της προστατευόμενης περιοχής και χαρακτηρίζεται από γεωργικές καλλιέργειες χωρίς την ύπαρξη οποιονδήποτε άλλων υποδομών. Για το λόγο αυτό, στη συγκεκριμένη περιοχή βρίσκουν καταφύγιο πολλά είδη πτηνοπανίδας, συμπεριλαμβανομένου και ειδών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας. Η υλοποίηση του προτεινόμενου έργου θα προκαλέσει εκχέρωση έκτασης περίπου 100.000 m² (10 ha), η οποία περιλαμβάνει κυρίως γεωργικές καλλιέργειες και μια μικρή έκταση με καλαμιώνα (0,17 ha) η οποία εφάπτεται της λίμνης Σορός. Η εκχέρωση θα προκύψει από τις εργασίες κατασκευής του έργου αλλά και από τις εργασίες για διαμόρφωση της οδικής πρόσβασης. Η προτεινόμενη οδική πρόσβαση διέρχεται μέσα από την προστατευόμενη περιοχή μέσω διαμόρφωσης προτεινόμενης διάβασης πλάτους 8 μέτρων και θα προκαλέσει μικρής έκτασης εκχέρωση γεωργικών καλλιεργειών και εντός της προστατευόμενης περιοχής.

Λόγω της εκχέρωσης θα προκύψει απώλεια ειδών χλωρίδας που έχουν καταγραφεί στα τεμάχια του προτεινόμενου έργου, ενώ η βλάστηση που θα εκχερσωθεί (φυσική και γεωργική) αποτελεί ενδιαίτημα (χώρος ξεκούρασης, τροφοληψίας και φωλεοποίησης) των ειδών πτηνοπανίδας, συμπεριλαμβανομένου και ειδών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας και θα προκληθεί οριστική απώλεια ενδιαιτημάτων της πτηνοπανίδας.

Συγκεκριμένα, στην περιοχή μελέτης, στο πλαίσιο των καταγραφών πτηνοπανίδας για τις ανάγκες της Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, καταγράφηκαν 65 είδη πτηνοπανίδας, 23 εκ των οποίων αποτελούν είδη χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής ή ανήκουν στην ομάδα καθορισμού των αποδημητικών/διαχειμάζοντων υδρόβιων πτηνών. Αυτά τα είδη χρησιμοποιούν την ευρύτερη περιοχή ως χώρο ξεκούρασης, τροφοληψίας και φωλεοποίησης. Στο πλαίσιο των ίδιων καταγραφών, έχει καταγραφεί, εντός του νοτιοδυτικού τμήματος της προστατευόμενης περιοχής με το οποίο εφάπτεται η προτεινόμενη ανάπτυξη, φωλεοποίηση του είδους *Charadrius alexandrinus*, που αποτελεί είδος χαρακτηρισμού της ΖΕΠ. Επίσης, στην περιοχή μελέτης έχει καταγραφεί ότι φωλιάζουν δύο είδη του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ (*Burninus oediconemus*, *Coracias garrulus*). Επομένως, η εκχέρσωση έκτασης περίπου 100.000 m² (10 ha) η οποία περιλαμβάνει κυρίως γεωργικές καλλιέργειες θα οδηγήσει σε απώλεια ενδιαιτημάτων που αποτελούν χώρο ξεκούρασης, τροφοληψίας και φωλεοποίησης των πιο πάνω ειδών. Η απώλεια των ενδιαιτημάτων θα οδηγήσει σε μείωση της πυκνότητας ειδών πτηνοπανίδας και θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης της ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι στο πλαίσιο ετήσιων αναφορών υδρόβιων πτηνών, στην περιοχή της λίμνης Σορός, έχει καταγραφεί φώλιασμα και άλλων ειδών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ (*Himantopus himantopus*, *Vanellus spinosus*). Το γεγονός αυτό καταδεικνύει τη σημασία της ευρύτερης περιοχής και ως χώρου τροφοληψίας και ξεκούρασης για τα είδη χαρακτηρισμού, καθώς και για τα είδη της ομάδας καθορισμού των αποδημητικών/διαχειμάζοντων υδρόβιων πτηνών της προστατευόμενης περιοχής. Επιπρόσθετα, λόγω της εκχέρσωσης των γεωργικών καλλιεργειών αναμένεται αλλοίωση του τοπίου και των βιοτόπων, σε μια περιοχή που χαρακτηρίζεται από την απουσία άλλων υποδομών, με αποτέλεσμα τη γενικότερη μείωση της άγριας ζωής.

3.3 Επηρεασμός συνεκτικότητας της περιοχής Natura 2000, υποβάθμιση οικοσυστήματος και οχληρία

Το προτεινόμενο έργο εφάπτεται της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000 – Αλυκές Λάρνακας (Λίμνη Σορός), ενώ μέρος των συνοδευτικών υποδομών (οδική πρόσβαση, σύστημα διαχείρισης ομβρίων υδάτων) εμπίπτει εντός της προστατευόμενης περιοχής. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 10, τα στοιχεία του τοπίου όπως τα υδάτινα σώματα και οι όχθες τους, ή τα παραδοσιακά συστήματα προσδιορισμού των ορίων των γεωργικών καλλιεργειών και τα άλση, συμβάλλουν έτσι ώστε να καταστεί η περιοχή του Δικτύου Natura 2000, οικολογικά συνεκτικότερη. Τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα για τη μετανάστευση, τη γεωγραφική κατανομή και τη γενετική ανταλλαγή άγριων ειδών. Επιπρόσθετα, τα αγροτεμάχια αποτελούν ζώνη ανάσχεσης (buffer zone) της λίμνης και η απώλειά της θα αποφέρει αρνητικές επιπτώσεις στην προστατευόμενη περιοχή, στη συνεκτικότητα και τους στόχους διατήρησής της. Έχει ήδη αναφερθεί ο άμεσος κίνδυνος υποβάθμισής του οικοτόπου προτεραιότητας 1150* (λίμνη Σορός) λόγω της εξάρτησής του από τις υδατικές και υδρολογικές συνθήκες, οι οποίες αναμένεται να διαταραχθούν λόγω των αλλαγών στις απορροές προς τη λίμνη που αναμένεται να επιφέρει η κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου στα συγκεκριμένα αγροτεμάχια.

• Όχληση από Θόρυβο και Φωτορύπανση

Εκτοπισμός ευαίσθητων ειδών πανίδας και κυρίως πτηνοπανίδας από θόρυβο και φωτισμό, συμπεριλαμβανομένων και ειδών χαρακτηρισμού κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας

Με την υλοποίηση του έργου αναμένεται απότομη αύξηση ανθρώπινης παρουσίας και διακίνησης οχημάτων σε μια περιοχή στην οποία η κύρια χρήση σήμερα είναι γεωργική. Ο φωτισμός, ο θόρυβος, η αύξηση του κυκλοφοριακού φόρτου στο οδικό δίκτυο, καθώς και η αύξηση της ανθρώπινης παρουσίας περιμετρικά και εντός της προστατευόμενης περιοχής (λόγω της διέλευσης της προσωρινής διάβασης προς το προτεινόμενο έργο, μέσα από την προστατευόμενη περιοχή) θα προκαλέσουν σημαντικές οχλήσεις στα είδη που διαβιούν και χρησιμοποιούν την περιοχή. Τα επίπεδα θορύβου κατά την διάρκεια κατασκευής θα είναι

υψηλά (κυριότερες πηγές και εστίες θορύβου, κατά την κατασκευή του έργου, αποτελούν η λειτουργία μηχανικού εξοπλισμού κατασκευής, οι διακινήσεις οχημάτων εργαζομένων εργοταξίου και φορτηγών οχημάτων μεταφοράς οικοδομικών υλικών, η εκτέλεση χωματουργικών εργασιών, εκσκαφές/επιχωματώσεις, διάφορες άλλες εργασίες κατασκευής, καθώς και η αυξημένη ανθρώπινη δραστηριότητα στην άμεση και ευρύτερη περιοχή) και αναμένονται επιπτώσεις στην άγρια πανίδα, όπως για παράδειγμα απομάκρυνση τους από τις προτιμώμενες ζώνες διατροφής και αναπαραγωγής. Αυτό αναπόφευκτα θα οδηγήσει στον εκτοπισμό των ευαίσθητων σε όχληση ειδών, όχι μόνο την περίοδο που θα εκτελούνται οι κατασκευαστικές εργασίες, αλλά και μετέπειτα. Κατά την φάση λειτουργίας τα αυξημένα επίπεδα θορύβου (πηγές και εστίες εκπομπών θορύβου, κατά τη λειτουργία του έργου, αποτελούν οι διακινήσεις φορτηγών οχημάτων συλλογής και μεταφοράς αποβλήτων, διακινήσεις οχημάτων χρηστών/διαμένοντων στην προτεινόμενη ανάπτυξη, λειτουργία του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, αθλητικές, ψυχαγωγικές δραστηριότητες, εκδηλώσεις, κ.α.), καθώς και τα αυξημένα επίπεδα φωτισμού και η αυξημένη ανθρώπινη παρουσία θα αναγκάσουν σε εκτοπισμό ευαίσθητα είδη και σε πιθανή μετακίνηση τους σε άλλες γεινιάζουσες περιοχές με τα ίδια χαρακτηριστικά. Όμως, η αναζήτηση άλλων περιοχών είναι εξαιρετικά απίθανο κατά πόσον μπορεί να είναι εφικτή, αφού με την κατασκευή και λειτουργία του έργου, δεν θα υπάρχουν πλέον κατάλληλοι και διαθέσιμοι βιότοποι αυτής της μορφής, δίπλα από τη λίμνη Σορός, λόγω και του γεγονότος ότι μεγάλο μέρος της υπόλοιπης ευρύτερης περιοχής έχει ήδη καταληφθεί από φωτοβολταϊκά πάρκα (περίπου 225.000 m²) ή / και άλλες οικιστικές/τουριστικές αναπτύξεις. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η υπό μελέτη περιοχή αποτελεί χώρο παρουσίας μεγάλου αριθμού ατόμων των ειδών χαρακτηρισμού και άλλων ειδών πτηνοπανίδας της περιοχής ΖΕΠ τα οποία χρησιμοποιούν την περιοχή για σκοπούς τροφοληψίας, ξεκούρασης κατά την μετανάστευση, αλλά και για φωλεοποίηση. Οι αυξημένες οχλήσεις στην περιοχή θα έχουν ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση αυτών των ειδών με σαφείς αρνητικές επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης της ΖΕΠ, λόγω μείωσης των πληθυσμών των ειδών χαρακτηρισμού. Επισημαίνεται ότι πολλά από τα είδη χαρακτηρισμού καθώς και τα είδη της ομάδας καθορισμού των αποδημητικών/διαχειμάζοντων πτηνών της ΖΕΠ είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα στην ανθρώπινη όχληση (π.χ. *Charadrius alexandrinus*, *Himantopus himantopus*). Τα είδη θα εκτοπιστούν από την περιοχή.

• Ρύπανση, χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων και αντιμετώπιση έξαρσης πληθυσμών κουνουπιών και χειρονόμων

Ρύπανση των νερών της λίμνης Σορός αναμένεται από τις εκροές του οδικού δικτύου στη λίμνη, από τους κήπους αλλά και πιθανές εκροές από τις στεγανές δεξαμενές αποθήκευσης υγρών αποβλήτων και υπόγεια λόγω της στάθμης της λίμνης. Η περιοχή του έργου δεν εμπίπτει εντός των ορίων του Αποχετευτικού Συστήματος Λάρνακας και το έργο δεν θα συνδεθεί με το αποχετευτικό σύστημα, ενώ περιλαμβάνει μεγάλες αδιαπέραστες επιφάνειες (π.χ. οδικό δίκτυο και χώροι στάθμευσης) των οποίων η έκπλυση από τα όμβρια ύδατα μπορεί να παρασύρει ρύπους και βαρέα μέταλλα στη λίμνη Σορό. Επιπρόσθετα, η χωρική και χρονική, χρήση βιοκτόνων, φυτοπροστατευτικών προϊόντων και λιπασμάτων κατά τη λειτουργία της προτεινόμενης ανάπτυξης, δύναται να επιφέρει διατάραξη στο οικοσύστημα και υποβάθμιση της ποιότητας των υδάτων της λίμνης με αρνητικές επιπτώσεις στο σύνολο των ειδών και οικοτόπων της προστατευόμενης περιοχής, συμπεριλαμβανομένου και ειδών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ που είναι ευαίσθητα στην ποιότητα των υδάτων. Η υλοποίηση του προτεινόμενου έργου στην περιοχή γύρω από τη λίμνη Σορός εκτιμάται ότι θα οξύνει το πρόβλημα με τη διαχείριση των χειρονόμων και κουνουπιών αφού η συγκέντρωση γλυκού νερού μπορεί να αποτελέσει εστία ανάπτυξης προνυμφών. Με τη χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, καθώς και σκευασμάτων για την αντιμετώπιση έξαρσης πληθυσμών κουνουπιών και χειρονόμων αναπόφευκτα θα επηρεαστεί η ποιότητα των νερών που θα εκρέει στην λίμνη. Οι ουσίες αυτές είναι ρυπογόνες και θα προκαλέσουν ρύπανση των νερών της λίμνης με αποτέλεσμα τον επηρεασμό του της ισορροπίας του οικοσυστήματος (οικοτόποι και είδη).

3.4 Συσσωρευτικές Επιπτώσεις

Οι Αλυκές Λάρνακας περιβάλλονται από τον αστικό κλοιό της πόλης της Λάρνακας και του Δήμου Δρομολαξιάς - Μενεού. Υφιστάμενα έργα όπως το αεροδρόμιο (παλαιό και νέο) και όλων των συνοδευτικών υποδομών του (δρόμοι κλπ), οικιστική και τουριστική ανάπτυξη (περιλαμβανομένου και στρατοπέδου), εγκαταστάσεις αποχετευτικού συστήματος και αφαλάτωσης καθώς και φωτοβολταϊκά πάρκα, ασκούν μεγάλη πίεση και απειλή για τις Αλυκές Λάρνακας. Όπως έχει ήδη προαναφερθεί οι Αλυκές αποτελούν μέρος μιας ενιαίας λίμνης (υγρότοπος), η οποία λόγω των υποδομών έχει κατακερματιστεί σε αριθμό λιμνών. Οι υγρότοποι αποτελούν ευαίσθητα οικοσυστήματα και η περαιτέρω αλλαγή χρήσης γης (εκσκαφές, επιχωματώσεις, σφράγισμα εδάφους, οικιστική και τουριστική ανάπτυξη) αποτελεί μια από τις κύριες απειλές λόγω του επηρεασμού του οικοσυστήματος και της δομής και λειτουργίας του, της συρρίκνωσής του, της αλλαγής του υδατικού ισοζυγίου και της απώλειας οικοτόπων και ειδών. Οι ήδη υφιστάμενες αναπτύξεις σε συνδυασμό με τις προτεινόμενες, θα επηρεάσουν τη βιοποικιλότητα του οικοσυστήματος (οικότοποι και είδη) και ιδιαίτερα της πτηνοπανίδας της ευρύτερης περιοχής των Αλυκών, μέσω των μεταβολών στις τοπικές υδρολογικές παραμέτρους (υδατικό ισοζύγιο, ποιότητα/ποσότητα υδάτων στην Αλυκή), καθώς και της περαιτέρω κατάληψης εδάφους/αλλαγής χρήσης γης. Εκτιμάται ότι οι νέες τουριστικές και οικιστικές αναπτύξεις, σε συνδυασμό με τα έργα υποδομών που απαιτούνται, θα διαταράξουν την οικολογική ισορροπία της ευαίσθητης περιοχής και θα αλλάξουν ριζικά τη δυναμική του τοπίου, από αγροτικό σε οικιστικό. Αυτό το έργο εκτιμάται ότι θα έχει σημαντικές συσσωρευτικές επιπτώσεις για ολόκληρη την περιοχή, όπως για παράδειγμα περαιτέρω κατάληψη/απώλεια ενδιαιτημάτων της πτηνοπανίδας, αύξηση της σφράγισης εδάφους και της αλλαγής χρήσης γης και μείωση απορροφητικότητας του εδάφους. Σημειώνεται ότι, η υλοποίηση του προτεινόμενου έργου περιμετρικά της λίμνης Σορός, σε συνδυασμό με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάρκων βόρεια της λίμνης θα επιφέρει επιπρόσθετες συσσωρευτικές επιπτώσεις και μεταβολές στις ροές των υδάτων προς τη λίμνη Σορό. Στην ευρύτερη περιοχή έχουν αδειοδοτηθεί/κατασκευαστεί τέσσερα φωτοβολταϊκά πάρκα σε τεμάχια που καλύπτονταν από γεωργικές εκτάσεις. Τα πάρκα αυτά καλύπτουν συνολικά έκταση περίπου 225.000 m² και έχουν ελάχιστη απόσταση περίπου 40 μέτρα από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής. Ως εκ τούτου, η συνολική απώλεια ενδιαιτημάτων πανίδας και ιδιαίτερα πτηνοπανίδας από την εκχέρωση και κατάληψη γεωργικών εκτάσεων είναι συσσωρευτικά πολύ μεγάλη (225.000 m² από τα φωτοβολταϊκά πάρκα και 100.000 m² από το υπό εξέταση έργο) και αναμένονται σημαντικές αρνητικές μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα είδη πτηνοπανίδας, συμπεριλαμβανομένου και ειδών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας καθώς και άλλων ειδών που φωλιάζουν και περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/3Κ.

Επιπλέον, έχει διαφανεί ότι η συνολική διαχείριση των ομβρίων υδάτων στην περιοχή είναι ανεπαρκής, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση της ποιότητας και ποσότητας των νερών αυτών με τις νέες αναπτύξεις και την τελική κατάληξή τους στη λίμνη Σορός. Παράλληλα, η διαχείριση των αστικών λυμάτων με στεγανές δεξαμενές, εγκυμονεί κίνδυνο ρύπανσης των υπόγειων υδάτων. Επιπρόσθετα, η διαχείριση κουνουπιών και χειρονόμων (εντόμων) αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για την περιοχή, το οποίο ενδεχομένως να ενταθεί με τη διαφοροποίηση της υδρολογίας της περιοχής και τη χρήση της γης. Άλλες σημαντικές επιπτώσεις είναι η συρρίκνωση της περιοχής που χρησιμοποιείται από τα προστατευόμενα είδη πτηνοπανίδας στην περιοχή, καθώς και η αυξημένη πίεση από την επισκεψιμότητα που επιφέρει η σημαντική αύξηση της ανθρώπινης παρουσίας λόγω της χωροθέτησης μεγάλης κλίμακας έργων και υποδομών. Η εν λόγω πλευρά των Αλυκών είναι η μοναδική διέξοδος όπου δεν έχουν δημιουργηθεί υποδομές και παραμένει σχετικά άθικτη προς διατήρηση των ισορροπιών του οικοσυστήματος.

4. Συμπεράσματα

Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται εντός της λεκάνης απορροής της λίμνης Σορός που αποτελεί οικότοπο προτεραιότητας (1150*) και καταλαμβάνει έκταση περίπου 100.000 m² με γεωργικές καλλιέργειες (ελιές και δημητριακά) που εφάπτονται με την προστατευόμενη περιοχή του δικτύου Natura 2000 «Αλυκές Λάρνακας». Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ και ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας», στα αντικείμενα προστασίας της (οικότοποι και είδη άγριας ζωής), στους στόχους διατήρησής της (ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης) καθώς και στα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη: (α) τη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000, (β) τα Διαχειριστικά Σχέδια της περιοχής Natura 2000 που έχουν εκπονηθεί για την υπό αναφορά περιοχή, (γ) τη σχετική νομοθεσία και τα στοιχεία και (δ) τις ίδιες επιστημονικές γνώσεις των ειδικών της Ad hoc Επιτροπής. Μετά την αξιολόγηση όλων των δεδομένων για την προστατευόμενη περιοχή, διαπιστώνεται ότι η κατασκευή και λειτουργία της προτεινόμενης ανάπτυξης, θα έχει σημαντικές αρνητικές μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στη Λίμνη Σορός και στη δομή και λειτουργία της, στους στόχους διατήρησης των αντικειμένων προστασίας της προστατευόμενης περιοχής, στη συνεκτικότητα και τη δομή και λειτουργία των οικοτόπων της ΕΖΔ και των ειδών και ενδιαιτημάτων της ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας» (CY6000002). Οι κυριότερες επιπτώσεις αφορούν:

- τη διατάραξη των εισροών υδάτων (υδρολογικό ισοζύγιο) στη λίμνη Σορός με επακόλουθη διατάραξη των αβιοτικών και βιοτικών παραγόντων που διατηρούν την ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας 1150* και διατάραξη της δομής και λειτουργίας του οικοσυστήματος, επηρεάζοντας κατ' επέκταση το σύνολο των ειδών και οικοτόπων της προστατευόμενης περιοχής
- εκχέρσωση έκτασης περίπου 100.000 m² (10 ha) η οποία περιλαμβάνει κυρίως γεωργικές καλλιέργειες με συνέπεια την οριστική απώλεια ενδιαιτημάτων που αποτελούν χώρο ξεκούρασης, τροφοληψίας και φωλεοποίησης των ειδών πτηνοπανίδας, συμπεριλαμβανομένου και ειδών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας, ειδών της ομάδας καθορισμού των αποδημητικών/ διαχειμάζοντων υδρόβιων πτηνών της προστατευόμενης περιοχής και ειδών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας για τα Άγρια Πτηνά.
- απότομη αύξηση ανθρώπινης παρουσίας και διακίνησης οχημάτων αλλά και αύξηση θορύβου και φωτισμού σε μια περιοχή στην οποία η κύρια χρήση σήμερα είναι γεωργική με συνέπεια την απομάκρυνση ειδών πτηνοπανίδας με αρνητικές επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης της ΖΕΠ, λόγω μείωσης των πληθυσμών των ειδών χαρακτηρισμού.
- συσσωρευτικές επιπτώσεις που αφορούν κυρίως απώλεια ενδιαιτημάτων ειδών πτηνοπανίδας από την αλλαγή της χρήσης γης στην ευρύτερη περιοχή, καθώς και αυξημένη πίεση από την επισκεψιμότητα που επιφέρει η σημαντική αύξηση της ανθρώπινης παρουσίας λόγω της χωροθέτησης μεγάλης κλίμακας έργων και υποδομών.

Τμήμα Περιβάλλοντος
Ιούλιος 2020

